

Elna Munchs tale om kvindelige præster IV

Taler

Elna Elisabeth Munch
Medlem af Folketinget for Det
Radikale Venstre

Dato

28. maj 1919

Sted

Folketingets talerstol,
Christiansborg

Intet af de to Ændringsforslag, som det ærede Medlem fra Kolding (N. Johan Laursen) har stillet, har tilfredsstillet Udvalgets Flertal. Det første af dem giver ganske ubegrundet helt andre Regler for Kvinders Ansættelse i Præsteembeder end for Mænds. Det stiller to Særbetingelser. Den ene er, at en Biskop skal erklære sig villig til at foretage Ordinationen. Meningen maa vel være, at det ogsaa kan være en Biskop fra et andet Stift end det, hvor Embedet er. Jeg ved ikke, om det ærede Medlem gaar ud fra, at Biskopperne er forpligtede til at foretage Ordination af enhver Mand, der er kongelig udnævnt til Præst, men det maa det rede Medlem vel forudsætte, og naar det er Tilfældet, hvad Grund skulde der saa være til at stille Biskopperne anderledes overfor Udnævnelsen af en Kvinde og give dem Ret til at nægte Kvinden Ordination? Den anden Særbetingelse er, at vedkommende Kvinde skal indstilles af et Flertal af Menighedsraadet, men hvis man vil stille det Krav for en Udnævnelse, maa det dog lige saa vel stilles for Mænd som for Kvinder. Der kunde jo lige saa godt være en Mand, som Menighedsraadets Flertal var misfornøjet med, som en Kvinde. Under Forhandlingerne om Ændringer i Menighedsraadsloven har vi fra vor Side været rede til den Ændring, at de ca. 200 Præsteembeder, som nu besættes uden Indstilling fra Menighedsraadene, kom ind under den almindelige Indstillingsret. Venstre og det konservative Folkeparti har ganske vist ogsaa været rede til at stille dette Forslag, men da intet af de to Partier har villet tage sine Ændringsforslag tilbage som Følge deraf, har vi ikke ment, det var rimeligt at stille Forslaget i denne Forbindelse. Det, der her foreslaas, er noget andet. Dette Forslag stiller Særbetingelser for Kvinder og opretholder derved den Forskel i Rettigheder mellem Mænd og Kvinder, som det netop var Lovforslagets Hensigt at udslette.

Det andet Ændringsforslag, som det ærede Medlem fra Kolding har stillet subsidiært, svarer til det, som det ærede Medlem fra Ringkøbing (J. C.

Christensen) antydede ved anden Behandling, og det er af en saadan Dobbelttydighed, at det allerede af den Grund maa anses for aldeles umuligt at vedtage det. Hvis det vedtages, har Kvinderne saa Adgang til Præsteembederne, eller har de det ikke? Hvad er Forslagsstillers Meningen i saa Henseende? Det naturlige er at forstaa det saaledes, at Kvinderne er udelukkede, thi Loven siger jo først, at Kvinder har Adgang lige med Mænd til Embeder, og naar man saa dertil føjer, at med Hensyn til visse bestemte Embeder har det foreløbig sit Forblivende ved de nugældende Love, maa Meningen vel være denne, at man ikke giver Kvinder Adgang til disse. I øvrigt vilde det være af Interesse at faa at vide, hvilke de Love er, som der her sigtes til.

Men er det Meningen at udelukke Kvinderne, synes jeg, at det var bedre og klarere, at man sagde det rent ud i Stedet for at hylle Meningen ind i nogle uklare Ord. Virkningen af dette Ændringsforslag vilde i Praksis, saaledes som Lovene hidtil har været fortolkede, blive den samme som Virkningen af det Forslag fra konservativ Side, som Tinget stemte ned ved anden Behandling. Men det konservative Forslag havde i Forhold til dette den Fordel, at det var klart. Det udelukkede ganske positivt Kvinder fra at blive Præster, hvorimod dette Forslag til slører Forholdet i dunkle Vendinger. Ved anden Behandling stemte Venstre imod det konservative Forslag eller stemte ikke. Jeg ved ikke, om Partiet har bevæget sig det næste Skridt til højre, saaledes at det kan stemme for det Forslag, det den Dag stemte imod, blot fordi det har faaet en dunklere Form! Men i alt Fald kan Udvalgets Flertal, Socialdemokrater og Radikale, ikke stemme for disse dunkle Bestemmelser, og jeg anbefaler derfor at stemme imod de stillede Ændringsforslag og at vedtage Forslaget ved tredje Behandling i uforandret Skikkelse.

Intet af de to Ændringsforslag, som det ærede Medlem fra Kolding (N. Johan Laursen) har stillet, har tilfredsstillet Udvalgets Flertal. Det første af dem giver ganske ubegrundet helt andre Regler for Kvinders Ansættelse i Præsteembeder end for Mænds. Det stiller to Særbetingelser. Den ene er, at en Biskop skal erklære sig villig til at foretage Ordinationen. Meningen maa vel være, at det ogsaa kan være en Biskop fra et andet Stift end det, hvor Embedet er. Jeg ved ikke, om det ærede Medlem gaar ud fra, at Biskopperne er forpligtede til at foretage Ordination af enhver Mand, der er kongelig udnævnt til Præst, men det maa det ærede Medlem vel forudsætte, og naar det er Tilfældet, hvad Grund skulde der saa være til at stille Biskopperne anderledes overfor Udnævnelser af en Kvinde og give dem Ret til at nægte Kvinden Ordination? Den anden

Særbetingelse er, at vedkommende Kvinde skal indstilles af et Flertal af Menighedsraadet, men hvis man vil stille det Krav for en Udnævnelse, maa det dog lige saa vel stilles for Mænd som for Kvinder. Der kunde jo lige saa godt være en Mand, som Menighedsraadets Flertal var misfornøjet med, som en Kvinde. Under Forhandlingerne om Ændringer i Menighedsraadsloven har vi fra vor Side været rede til den Ændring, at de ca. 200 Præsteembeder, som nu besættes uden Indstilling fra Menighedsraadene, kom ind under den almindelige Indstillingsret. Venstre og det konservative Folkeparti har ganske vist ogsaa været rede til at stille dette Forslag, men da intet af de to Partier har villet tage sine Ændringsforslag tilbage som Følge deraf, har vi ikke ment, det var rimeligt at stille Forslaget i denne Forbindelse. Det, der her foreslaas, er noget andet. Dette Forslag stiller Særbetingelser for Kvinder og opretholder derved den Forskel i Rettigheder mellem Mænd og Kvinder, som det netop var Lovforslagets Hensigt at udslette.

Det andet Ændringsforslag, som det ærede Medlem fra Kolding har stillet subsidiært, svarer til det, som det ærede Medlem fra Ringkøbing (J. C. Christensen) antydede ved anden Behandling, og det er af en saadan Dobbelttydighed, at det allerede af den Grund maa anses for aldeles umuligt at vedtage det. Hvis det vedtages, har Kvinderne saa Adgang til Præsteembederne, eller har de det ikke? Hvad er Forslagsstillerens Mening i saa Henseende? Det naturlige er at forstaa det saaledes, at Kvinderne er udelukkede, thi Loven siger jo først, at Kvinder har Adgang lige med Mænd til Embeder, og naar man saa dertil føjer, at med Hensyn til visse bestemte Embeder har det foreløbig sit Forblivende ved de nugældende Love, maa Meningen vel være denne, at man ikke giver Kvinder Adgang til disse. I øvrigt vilde det være af Interesse at faa at vide, hvilke de Love er, som der her sigtes til.

Men er det Meningen at udelukke Kvinderne, synes jeg, at det var bedre og klarere, at man sagde det rent ud i Stedet for at hylle Meningen ind i nogle uklare Ord. Virkningen af dette Ændringsforslag vilde i Praxis, saaledes som Lovene hidtil har været fortolkede, blive den samme som Virkningen af det Forslag fra konservativ Side, som Tinget stemte ned ved anden Behandling. Men det konservative Forslag havde i Forhold til dette den Fordel, at det var klart. Det udelukkede ganske positivt Kvinder fra at blive Præster, hvorimod dette Forslag tilslører Forholdet i dunkle Vendinger. Ved anden Behandling stemte Venstre imod det konservative Forslag eller stemte ikke. Jeg ved ikke, om Partiet har bevæget sig det næste Skridt til højre, saaledes at det kan stemme for

det Forslag, det den Dag stemte imod, blot fordi det har faaet en dunklere Form! Men i alt Fald kan Udvalgets Flertal, Socialdemokrater og Radikale, ikke stemme for disse dunkle Bestemmelser, og jeg anbefaler derfor at stemme imod de stillede Ændringsforslag og at vedtage Forslaget ved tredie Behandling i uforandret Skikkelse.

Kilde

www.folketingstidende.dk

Kildetype

Dokumentation på online medie

Tags

Folketingstale, Kvindebevægelsen, Politisk tale, Radikale Venstre

Relateret

Elna Munchs tale om kvindelige præster
24. april 1919

Elna Munchs tale om kvindelige præster II
24. april 1919

Elna Munchs tale om kvindelige præster III
24. april 1919

Elna Munchs tale om kvindelige præster V
28. maj 1919

Elna Munchs tale om kvindelige præster VI
30. september 1919

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/elna-munchs-tale-om-kvindelige-praester-iv>